

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ
ЕТИКА, ЕСТЕТИКА**

**для здобувачів вищої освіти
2 курс бакалаврського освітнього рівня**

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, **028** Менеджмент соціокультурної діяльності.

Групи: БМЕ-21-8з, БКД-11-8з

Вид дисципліни нормативна

Форма навчання заочна

Навчальний рік 2019/2020

Кількість кредитів ECTS – 3

Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Форма підсумкового контролю диференційований залік

Викладач: Рева Т. С., доцент кафедри гуманітарних дисциплін

ПОСИЛАННЯ НА ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ «ЕТИКА, ЕСТЕТИКА»:

<https://classroom.google.com/u/0/c/NTY2NTg0ODAxOTJa>

хто ще не приєднався пишіть на пошту: tutti@ukr.net

ЗАВДАННЯ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Професійна етика: поняття та типологія

1. Професійна етика: поняття та основні типи.
2. Екологічна етика як умова майбутнього розвитку людства.
3. Основні принципи політичної, медичної та педагогічної етики.
4. Етичні проблеми у сфері мистецтва.

Методичні рекомендації для підготовки до семінарського заняття

У першому питанні студенту варто звернути увагу на поняття професійна етика. Професійна етика як рівень соціалізації особистості. Основні типи професійної етики. Політична етика: політика та мораль. Етика держслужбовців. Також розглянути основні риси держслужбовців за М. Вебером. Наказ Головного управління державної служби України «Про затвердження загальних правил поведінки державного службовця» від 04.08.2010 року.

У другому питанні студенту потрібно розглянути екологічну етику; навколишнє довкілля як головна етична цінність майбутнього розвитку людства. Екологічний бумеранг. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (1992). Основні принципи кіотського протоколу (11 грудня 1997 – 2005 рр.).

Також потрібно розкрити такі питання як журналістська етика; ререйтинг, наклеп та дезінформація в журналістиці; етика священно-служителів; таємниця сповіді як форма психологічної допомоги; медична етика; «Клятва Гіппократа»; проблема евтаназії, клонування та донорства в сучасній медичній етиці; етичні норми в мистецькій діяльності; проблема плагіату та захист авторських прав.

Література: 6, 11, 29, 30, 36, 37, 65, 78.

Тема 5

Теоретико-методологічні засади естетики

1. Об'єкт та предмет естетики.
2. Структура, категорії етики та її основні функції.
3. Особливості естетики як філософської науки.
4. Місце естетики в системі гуманітарних наук.

Методичні рекомендації для підготовки до семінарського заняття

Студенту потрібно звернути увагу на етимологію термінів «есте-тика», «краса», «чуттєвість» та «гармонія»; об'єкт і предмет естетики. О. Бамгартен як засновник філософської науки – «Естетики»; основні методи естетичного сприйняття навколишньої дійсності; художній образ як головний метод відображення дійсності в мистецтві.

У другому питанні студенту необхідно висвітлити структуру естетики: історія естетичної думки, теорія естетики, порівняльна естетика; основні типи естетичного сприйняття; функції естетики: систематизуюча, виховна, нормотворча та інтеріоризація цінностей краси в мистецтві.

Етика та естетика: спільне й відмінне. Місце естетики в системі гуманітарних наук. Форми взаємодії естетики та мистецтва. Розвиток та напрямки естетики як самостійної філософської науки в сучасній Україні.

Література: 1, 9, 10, 12, 13, 23, 25, 28, 38, 40.

Парні та непарні категорії естетики

1. Краса як головна категорія в естетиці.
2. Непарні категорії естетики: грація, міра та художній образ.
3. Основні естетичні пари: прекрасне – потворне, гармонія – хаос, піднесене – низьке, трагічне – комічне.

Методичні рекомендації для підготовки до семінарського заняття

Особливу увагу потрібно приділити красі як головній категорії в естетиці. Співвідношення внутрішньої та зовнішньої краси. Змінна природа краси. Співвідношення корисного та красивого у вченнях представників сократичної школи. Мімезис як головна передумова виникнення мистецтва. Краса як «божественна іскра» у томізмі та неотомізмі. Основні умови краси за О. Лессінга. Концепція «вільної» та «невільної» краси у філософії І. Канта. Чуттєве пізнання світу як альтернатива раціо. Естетика Г. В. Ф. Гегеля.

У другому питанні студенту необхідно висвітлити грацію як модифікацію прекрасного у філософії та мистецтві епохи Відродження. Пропорційність та краса в працях Леонардо да Вінчі та Леон-Батіста Альберті. Поняття міри в античній філософії – Аристотель, Платон, Піфагор. Проблема художнього образу в концепції «заангажованого мистецтва» Ж.-П. Сартра. Дегуманізація мистецтва в індустріальному суспільстві Х. Ортега-і-Гассет. Особливості художнього образу в су-часному мистецтві.

Також потрібно розкрити такі питання як прекрасне в концепції Платона та варіації потворного в розвитку мистецтва. Естетизація потворного в мистецтві кін. ХХ – поч. ХХІ століть. Гармонія як втілення ідеї калокагатії. Хаос як онтологічна протилежність гармонійності. Піднесене як вища форма прекрасного. «Про піднесене» Псевдо-Лонгін. Категорія «низького» в творах мистецтва ХІХ–ХХІ століття. Особливості тлумачення трагічного в античній філософії та міфології. Роль гумору в мистецтві. Основні форми комічного – пародія, іронія, сатира, сарказм, бурлеск та ін. Трагічне та комічне в естетичній концепції Н. Буало. «Бунтуюча людина» А. Камю.

Література: 1, 12, 13, 14, 18, 28, 38, 40, 51, 54, 58, 68, 76, 77, 91.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Адорно Т. Теорія естетики. Київ : Основи, 2002. 518 с.
2. Аристотель Большая этика // Сочинения : в 4 т. Москва, 1983. Т. 4. С. 324 – 332.
3. Афонін В. О., Шелупахіна Т. В. Етика та естетика : навч. посіб. для орг. самостійної роботи студ. Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ : Альма-матер, 2006. 240 с.
4. Баранова Н. М. Етика : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 323 с.
5. Горський В. С. Історія української філософії : навч. посібник. Київ : Наукова думка, 2001. 375 с.
6. Грицюта Н. М. Професійна етика PR-діяльності: сутність, поняття, принципи // Соціальні комунікації. 2014. № 4(20). С. 130-135.
7. Гусейнов А. А., Апресян Р. Г. Этика : учебник для студ. вузов. Москва : Гардарика, 1998. 472 с.
8. Гусейнов А., Иррлитц Г. Краткая история этики. Москва : «Мысль», 1987. 592 с.
9. Доброносова Ю. Д. Естетика : навч. посіб. для напрямів підгот. 6.020207 «Дизайн» Київ : НТУ, 2014. 135 с.
10. Дубчак Л. М., Прибутько П. С. Естетика : посіб. для підгот. до іспитів. Київ : Паливода А. В., 2013. 122 с.
11. Екологічна етика : навч. посіб. / за ред. О. М. Шуміла, Харків : нац. ун-т внутр. справ. Харків : Право, 2015. 302 с.

12. Еренгросс Б. А. Незвичайна наука естетика : для серед. і старш. шк. віку / пер. з рос. О. Підвишинської. Київ : Веселка, 1982. 190 с.
13. Естетика : підручник / за ред. Л. Т. Левчук. Київ : Вища школа, 2006. 431 с.
14. Естетика : навч. посіб. / за ред. В. О. Лозового, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 204 с.
15. Етика : навч. посіб. / за ред. В. О. Лозового, Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. К. : Юрінком Інтер, 2007. 223 с.
16. Зеленкова И. Л., Беляева Е. В. Этика. Минск : ТетраСистемс, 2001. 368 с.
17. Ивбулис В. Я. Модернизм и постмодернизм : идейно-эстетические поиски на Западе. Москва : Знание, 1998. 64 с.
18. Ингарден Р. Исследования по эстетике / пер. с пол. А. Ермилова, Б. Федорова. Москва, 1962. 572 с.
19. Історія філософії : підручник / за ред. В. І. Ярошовця. Київ : Вид. ПАРАПАН, 2002. 774 с.
20. Кравченко О. А. Категорія піднесеного : естетика і поетика : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2011. 320 с.
21. Кримський С. Б. Мистецтво – нова онтологія // Ранкові роздуми. Київ : Майстерня Білецьких, 2009. С. 40–46.
22. Кримський С. Б. Принципи духовності ХХІ століття // Ранкові роздуми Київ : Майстерня Білецьких, 2009. С. 52–63.
23. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Київ : Леві-Строс, пер. з фр. З. Борисюк. Київ : Основи, 2000. 391 с.
24. Левченко В. В. Естетика філософії Г. С. Сковороди : інтерпретації зворотнього шляху в майбутнє постмодерну // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2008. № 37. С. 19–23.
25. Левчук Л. Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття : навч. посібник для студ. гуманіт. спец. вузів. Київ : Либідь, 1997. 224 с.
26. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Аристотель и поздняя классика. Москва : Искусство, 1975. 776 с.
27. Малахов В. А. Етика : курс лекцій. Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2014. 213 с.
28. Мовчан В. С. Естетика : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 527 с.
29. Найдьонов І. М. Етика – естетика : дидактичний зміст : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 550 с.
30. Про затвердження загальних правил поведінки державного службовця : наказ Головного управління Державної служби України від 04.08.2010. Режим доступу: www.zakon5.rada.gov.ua/law/show/z1089-10

31. Овсянников М. Ф. История эстетической мысли. Москва : Высшая школа, 1978. 352 с.
32. Ортега-и-Гассет Х. Дегуманизация искусства // Восстание масс. Москва : АСТ : Ермак, 2005. С. 211–269.
33. Павлишин Л. Г. Етика : навч. посіб. Т. : Вектор, 2013. 275 с.
34. Полянська В. І. Культурологія, етика, естетика : метод. рек. для студентів ден. форми навчання / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії та права, каф. філос. думки та культурології. Херсон : Грінь С. Д., 2014. 239 с.
35. Радугин А. А. Эстетика : учеб. пособие. Москва : Центр, 1998. 240 с.
36. Середюк Н. Г. Прикладна етика : інституалізація моралі. Київ : Четверта хвиля, 2014. 157 с.
37. Стеблина Н. О. Етика у сфері соціальних комунікацій : професійні стандарти в журналістиці, рекламі та PR : навч.-метод. посіб. Львів : ПАІС, 2014. 227 с.
38. Татаркевич В. Історія шести понять : Мистецтво. Прекрасне. Форма. Творчість. Відтворництво. Естет. переживання / пер. з польської. Київ : Юніверс, 2001. 368 с.
39. Тофтул М. Г. Етика : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «Академія», 2006. 414 с.
40. Хамитов Н., Хамитов Н., Крылова С., Минева С. Этика и эстетика : слов. ключевых терминов. Київ : КНТ, 2009. 329 с.
41. Хвильовий М. Апологети писаризму (До проблеми культурної революції) // Антологія «Розстріляне Відродження» (1917–1933), за ред. Ю. Лавріненка. Київ : Смолоскип. 2004. С. 829–837.
42. Шейко В. М. Історико-джерелознавчий аналіз еволюції культурно-мистецьких та художньо-літературних об'єднань України : культурологічний аспект. // Культура України. 2017. Вип. 55. С. 172–194.
43. Шинкарук В. Методологічні засади філософських вчень про людину // Філософська антропологія : екзистенціальні проблеми. Київ, 2000. С. 8–48.
44. Юркевич П. Серце та його значення в духовному житті людини, згідно з ученням слова Божого. // Вибране. Київ, 1993. С. 73–114.

Допоміжна

45. Августин Аврелий (Блаженный). Энхиридион, или о вере, надежде и любви. Киев : УЦИММ-Пресс: ИСА, 1996. 414 с.

46. Августин (Святий). Сповідь / пер. з латини Ю. Мушак. Київ : Основи, 1997. 319 с.
47. Аристотель Никомахова этика // Сочинения : в 4 т. Москва, 1983. Т.4. С. 53–293.
48. Аристотель. Риторика. Поэтика / пер. с древнегреч. О. П. Цыбенко, В. Г. Апфельрот. Москва : Лабиринт, 2000. 224 с.
49. Афоніна О. С. Прийоми «подвійного кодування» в малярстві постмодернізму. // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2016. Вип. 37. С. 112–122.
50. Барб-Галль Ф. Як розмовляти з дітьми про мистецтво ХХ століття / пер. з франц. С. Рябчук. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 176 с.
51. Барб-Галль Ф. Як розмовляти з дітьми про мистецтво / пер. з франц. С. Рябчук. Львів : Видавництво Старого Лева, 2014. 192 с.
52. Бычков В. В. Aesthetica patrum. Т. 1 : Апологеты Апологеты. Блаженный Августин. Москва : РАН, Институт философии, 1995. 593 с.
53. Бодрийяр Ж. Прозрачность Зла / пер. Л. Любарская, Е. Марковская. Москва : Добросовет, 2000. 258 с.
54. Бодрийяр Ж. Симулякри і симуляції / пер. з франц. В. Ховхун. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.
55. Бубер М. Образы добра и зла // Два образа веры. Москва, 1995. С. 125–156.
56. Бушанський В. В. Естетика політичної влади : монографія. Київ : Парапан, 2009. 360 с.
57. Вебер М. Избранное: протестантская этика и дух капитализма / пер. М. И. Левина. Москва : «Российская политическая энциклопедия», 2006. 651 с.
58. Власов В. Г. Стили в искусстве : словарь. Спб.: Кольна, 1995. 675 с.
59. Гартман Н. Этика / пер. с нем. А. Б. Глаголева. – Санкт-Петербург : «ВЛАДИМИР ДАЛЬ», 2002. 708 с.
60. Гегель Г. В. Ф. Эстетика : в 4 т. Москва, 1968. Т. 1. : Пре-красное в искусстве или идеал. С. 162 – 187.
61. Гізель І. Твір про всю філософію / Інокентій Гізель. Пер. з латин. Я. Стратій // Історія філософії України. Київ, 2004. С. 125–167.

62. Грабович Г. Поет як міфотворець : семантика символів у творчості Тараса Шевченка / пер. з англ. С. Павличко. Київ : Часопис «Критика», 1998. 206 с.

63. Гусейнов А. А. Античная этика / Институт философии РАН, Философский факультет МГУ им. М. В. Ломоносова. Москва : Гардарики, 2004. 270 с.

64. Довженко О. До проблеми образотворчого мистецтва. // Антологія «Розстріляне Відродження» (1917–1933), за ред. Ю. Лавріненка. Київ : Смолоскип. 2004. С. 876–885.

65. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine : Українка в конфлікті міфологій. Київ : Вид-во «Факт», 2007. 638 с.

66. Ингарден Р. Очерки по философии литературы / пер. с пол. А. Ермиловой, Б. Федоров. Благовещенск : Благовещенский гуманитарный колледж им. И. А. Бодуэна де Куртанэ, 1999. 184 с.

67. Кант І. Критика практичного розуму / пер. з нім. І. Бурковський. Київ : Юнівекс, 2004. 239 с.

68. Камю А. Сочинения : в 5 т. Харків : Фолио, 1997. Т. 2. 527 с.

69. Камю А. Сочинения : в 5 т. Харків : Фолио, 1998. Т. 3. 575 с.

70. Капустин В. А. Античный эпикуреизм как мировоззрение и образ жизни : критический очерк / Донецкий национальный ун-т. Донецк : ООО «Юго-Восток», 2005. 54 с.

71. Кримський С. Б. Архетипи української культури. Під сигнатурою Софії. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 301 – 318.

72. Кримський С. Б. Специфіка українського бароко. Під сигнатурою Софії. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 319 – 347.

73. Курбас Л. Шляхи «Березоля» // Антологія «Розстріляне Відродження» (1917–1933), за ред. Ю. Лавріненка. Київ: Смолоскип. 2004. С. 903–915.

74. Леви-Строс К. Путь масок / пер. с фр. А. Б. Островского. Москва : Республика, 2000. 99 с.

75. Леві- Строс К. Первісне мислення / пер. з фр. С. Йосипенко. Київ : Український Центр духовної культури, 2000. – 322 с.

76. Лосев А. Ф. Эстетика Возрождения. Исторический смысл эстетики Возрождения. Москва : Мысль, 1998. – 750 с.

77. Макаренко Г. Г. Ірраціоналістична естетика ХІХ століття : музичний аспект : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ, 2001. – 136 с.
78. Мартинюк А., Колос М. Культура виконавської інтерпретації як змістовна домінанта компетентнісного підходу у функціонуванні львівської диригентської школи. // Теоретична і дидактична філологія. Серія «Педагогіка». 2017. Вип. 24. С. 102 – 111.
79. Міфи Давньої Греції : для серед. та ст. шк. віку / за ред. К. Словацька. Київ : Веселка; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 295 с.
80. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла // Избранное: в 2 кн. / Ф. Ницше. Спб., 1990. Кн. 2. С. 149–325.
81. Платон Горгий // Диалоги / Платон. Москва : АСТ, 2004. С. 49–212. Платон Федр.
82. Плющ Л. У карнавалі історії. Київ : Вид-во «Факт», 2002. 632 с.
83. Плющ Л. Екзод Тарса Шевченка : навколо «Москалевої криниці». В. : Канадський Інститут Українських студій, 1986. 330 с.
84. Плющ Л. Його таємниця, або, «Прекрасна ложа» Хвильового. Київ : Вид-во «Факт», 2006. 868 с.
85. Сковорода Г. Наркіс // Твори: у двох томах / Г. Сковорода. – К.: Обереги, 2005. – Т. 1. – С. 151–187.
86. Сковорода Г. Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в житті // Твори : у двох томах. Київ : Обереги, 2005. Т. 1. С. 325–358.
87. Фромм Э. Побег от свободы / пер. с англ. Г. В. Швейника. Москва :Издательская группа «Прогресс», 1995.–256 с.
88. Хвильовий М. Камо Грядеши. // Антологія «Розстріляне Відродження» (1917–1933), за ред. Ю. Лавріненка. Київ : Смолоскип. 2004. С. 806–819.
89. Хвильовий М. Думки проти течії. // Антологія «Розстріляне Відродження» (1917–1933), за ред. Ю. Лавріненка. Київ : Смолоскип. 2004. С. 820–828.
90. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. Київ, 1992. 543 с.
91. Шелер М. Ресентимент в структурі моралей / пер. с нем. А. Малинкин. СПб. : Наука, 1999. 231 с.

Інтернет-ресурси

92. Ізборник. Інформаційний сайт. URL: www.litopys.-org.ua
93. Естетика : Вчера. Сегодня. Всегда. Институт Философии РАН.
URL: www.iphras.ru
94. Библиотека Гумер – гуманитарные науки. URL: www.gumer.info